



**Ministerieel besluit houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van  
als monument te beschermen oorlogsgedenktekens te Ieper**

DE VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMSE MINISTER VAN  
FINANCIËN EN BEGROTING EN RUIMTELIJKE ORDENING,

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming  
der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus  
1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7 ;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van  
monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de  
decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december  
1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21  
november 2003, 30 april 2004 en 10 maart 2006;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 27 juli 2004  
tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse  
Regering, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van  
15 oktober 2004, 23 december 2005, 19 mei 2006, 28 juni 2007  
en 10 oktober 2007,

**BESLUIT :**

**Artikel 1.** Het ontwerp van lijst van de volgende voor bescherming vatbare  
monumenten, stads- en dorpsgezichten, wordt vastgesteld overeenkomstig de  
bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten  
en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december  
1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7  
december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004 en 10 maart 2006:

**1° Wegens de artistieke en historische waarde:**

- als monument:

Oorlogsgedenkteken 'Munster War Memorial', gelegen te  
Ieper (Ieper), Janseniusstraat ZNR;

bekend ten kadaster:

Ieper, 1e afdeling, sectie F, perceelnummer(s) 265/03 (DEEL).

**2° Wegens de artistieke en historische waarde:**

- als monument:

Stedelijk oorlogsgedenkteken Ieper, gelegen te  
Ieper (Ieper), Jules Coomansstraat ZNR;

bekend ten kadaster:

Ieper, 1e afdeling, sectie F, perceelnummer(s) 393A.

**3° Wegens de artistieke waarde:**

- als monument:

Gedenkzuil voor de '50th Northumbrian Division', gelegen te  
Ieper (Sint-Jan), Wieltje ZNR;

bekend ten kadaster:

Ieper, 2e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) 432D.

./..

4° Wegens de artistieke, historische en sociaal-culturele waarde:

- als monument:

Gedenkkruis voor de slachtoffers van de eerste gasaanval (22 april 1915), gelegen te

Ieper (Zuidschote), Diksmuidseweg ZNR;

bekend ten kadaster:

Ieper, 9e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) 331D(DEEL).

5° Wegens de artistieke en historische waarde:

- als monument:

Gedenkteken voor de Gebroeders Van Raemdonck & Fiévez, gelegen te

Ieper (Zuidschote), Diksmuidseweg ZNR (dijk langs kanaal Ieper-IJzer);

bekend ten kadaster:

Ieper, 9e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) 24H, 24K.

6° Wegens de artistieke en historische waarde:

- als monument:

'Carrefour des Roses', gelegen te

Ieper (Boezinge), Poezelstraat ZNR;

bekend ten kadaster:

Ieper, 8e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) 287E.

7° Wegens de historische en industrieel-archeologische waarde:

- als monument:

Geallieerde observatiepost met oorlogsbuit 'Kleine Berta', gelegen te

Ieper (Boezinge), Diksmuidseweg 389;

bekend ten kadaster:

Ieper, 8e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) 663N(DEEL).

8° Wegens de artistieke, historische, industrieel-archeologische en sociaal-culturele waarde:

- als monument:

Gedenksite 'Hill 60' met het gedenkteken voor 2 Franse verzetsstrijders, gelegen te

Ieper (Zillebeke), Zwarteleenstraat ZNR;

bekend ten kadaster:

Ieper, 16e afdeling, sectie C, perceelnummer(s) ZNR(DEEL), 475/03, 475/04, 482D, 493B, 495B, 497B.

9° Wegens de artistieke en historische waarde:

- als monument:

Canadese gedenksite 'Hill 62', gelegen te

Ieper (Zillebeke), Canadalaan ZNR;

bekend ten kadaster:

Ieper, 16e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) 128C.

10° Wegens de historische waarde:

- als monument:

Demarcatiepaal nr. 4 (Lizerne), gelegen te

Ieper (Zuidschote), Generaal Lotzstraat ZNR;

bekend ten kadaster:

Ieper, 8e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) ZNR(DEEL).

11° Wegens de historische waarde:

- als monument:

Demarcatiepaal nr. 6 (Boezinge), gelegen te

Ieper (Boezinge), Diksmuidseweg ZNR;

bekend ten kadaster:

Ieper, 8e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) ZNR(DEEL).

12° Wegens de historische waarde:

- als monument:

Demarcatiepaal nr. 16 (Kromme Elst), gelegen te Ieper (Voormezele), Ruuschaartstraat ZNR;

bekend ten kadaster:

Ieper, 14e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) ZNR(DEEL).

13° Wegens de historische waarde:

- als monument:

Demarcatiepaal nr. 17 (Kanaal Ieper-Komen), gelegen te Ieper (Voormezele), Rijselseweg ZNR;

bekend ten kadaster:

Ieper, 14e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) ZNR(DEEL).

14° Wegens de historische waarde:

- als monument:

Demarcatiepaal nr. 18 (Komenseweg), gelegen te Ieper (Zillebeke), Komenseweg ZNR;

bekend ten kadaster:

Ieper, 16e afdeling, sectie A, perceelnummer(s) ZNR(DEEL);

Ieper, 16e afdeling, sectie C, perceelnummer(s) ZNR(DEEL).

15° Wegens de historische waarde:

- als monument:

Demarcatiepaal nr. 19 (Hellfire Corner), gelegen te Ieper (Ieper), Meenseweg ZNR;

bekend ten kadaster:

Ieper, 2e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) ZNR(DEEL).

16° Wegens de historische waarde:

- als monument:

Demarcatiepaal nr. 20 (Zonnebeekseweg), gelegen te Ieper (Ieper), Zonnebeekseweg ZNR;

bekend ten kadaster:

Ieper, 2e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) ZNR(DEEL).

17° Wegens de historische waarde:

- als monument:

Demarcatiepaal nr. 22 (Pilkemseweg), gelegen te Ieper (Boezinge), Pilkemseweg ZNR;

bekend ten kadaster:

Ieper, 8e afdeling, sectie B, perceelnummer(s) ZNR(DEEL).

**Art. 2. Het algemeen belang** dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

1) Het 'Munster War Memorial' wordt beschermd als monument omwille van de:

- artistieke waarde en historische waarde, meer bepaald de architectuurhistorische waarde:

Gedenkteken bestaande uit een Keltisch kruis, getooid met bijzonder fijn vlechtwerk, waardoor het een grote artistieke waarde genereert. Ook de

locatie van het gedenkteken, namelijk in de schaduw van de Ieperse Sint-Maartenskerk, draagt bij tot de artistieke waarde van dit gedenkteken, dat werd gerealiseerd door J.A. O'Connell uit Cork en A. Cremer uit Ieper. Het Keltische kruis is een uitheems element, dat o.m. toegepast wordt op gedenktekens van Ierse of Schotse makelij.

- 2) Het stedelijke oorlogsgedenkteken van Ieper wordt beschermd als monument omwille van de:

- artistieke waarde:

Sterk architecturaal uitgewerkte gedenkmuur in hardsteen en brons, ontworpen door de Ieperse wederopbouwarchitect Jules Coomans en uitgevoerd door beeldhouwer Aloïs De Beule. In het gedenkteken is een uitgebreide symbolentaal terug te vinden, in de eerste plaats verwijzend naar overwinning, opoffering en vaderland.

- historische waarde, meer bepaald historische context:

Het spanningsveld tussen vaderlandslievende en Vlaamsgezinde verenigingen, dat de na-oorlogse jaren kenmerkte, kwam bij de inhuldiging van het oorlogsgedenkteken van Ieper sterk tot uiting. De onthulling op 27 juni 1926 ging gepaard met rellen, die de geschiedenis ingingen als de 'Ieperse Furie'. Tijdens deze oproer vielen verschillende gewonden.

- 3) De gedenkzuil voor de '50th Northumbrian Division' wordt beschermd als monument omwille van de:

- artistieke waarde:

Stevige, monumentale doch sober uitgevoerde obelisk uit witte natuursteen, ontworpen door R. Mauchlen, die behoorde tot de '50th Northumbrian Division'. De obelisk moest in al zijn eenvoud niet alleen een baken vormen in het vlakke, Vlaamse landschap, het diende eveneens te verwijzen naar het graafschap in Noord-Engeland, waar de divisie gerekruteerd werd. Door haar ligging pal op de oostelijke as van de nabijgelegen Britse militaire begraafplaats Oxford Road Cemetery worden beide herinneringsoorden op visueel vlak met mekaar verenigd.

- 4) Het gedenkkruis voor de slachtoffers van de eerste gasaanval (22 april 1915) wordt beschermd als monument omwille van de:

- historische waarde, meer bepaald de historische context en de militair-historische waarde:

Gedenkteken opgericht voor de talrijke slachtoffers van de Duitse gasaanval van 22 april 1915 en de daaropvolgende gevechten in de omgeving van Steenstrate. Met deze gasaanval op het meest noordelijke punt van de Ieperboog, die het begin van de Tweede Slag bij Ieper inluidde, is er voor het eerst in de geschiedenis sprake van chemische oorlogsvoering op grote schaal.

- historische waarde, meer bepaald de architectuurhistorische waarde:

Als voorbeeld van een gedenkteken dat het tijdens de Tweede Wereldoorlog moest ontgelden. Het oorspronkelijk opgerichte gedenkkruis van de Franse beeldhouwer Maxime Réal del Sarte werd door de Duitse bezetter als al te anti-Duits ervaren en met dynamietstaven vernield.

- artistieke waarde:

Gedenkteken opgericht in 1960-1961 door architect Paul Tournon. Het kruis staat symbool voor de verzoeningsgedachte, het aluminium voor het mooiste materiaal van de (toenmalige) moderne industrie waarvan de uitstraling niet door aftakeling verbroken kon worden, terwijl de ruwe granieten blokken het gedenkteken een ruw en ingetogen karakter dienen te verlenen.

- sociaal-culturele waarde:

De langdurige polemieken rond de oprichting van een 'verzoeningskruis' tonen aan dat de idee van een 'Frans-Belgisch-Duitse verzoening' in 1954 maar moeizaam aanvaard kon worden. Uiteindelijk zou de vredesgedachte toch de bovenhand halen en expliciet op het gedenkteken vermeld worden.

- 5) Het gedenkteken voor de Gebroeders Van Raemdonck & Fiévez wordt beschermd als monument omwille van de:

- historische waarde, meer bepaald de historische context en de militair-historische waarde:

Gedenkteken ter herinnering aan de broers Van Raemdonck en de Waalse korporaal Fiévez, die er in de omgeving in maart 1917 het leven lieten. Volgens de Vlaamsgezinde traditie zijn beide broers in mekaars armen gestorven, als ultiem teken van broederliefde. Ze groeiden uit tot IJzersymbolen, symbolisch belangrijke figuren binnen de Vlaamse Beweging. De tweede IJzerbedevaart van 1921 trok naar deze plek, waar ze toen nog begraven lagen.

- historische waarde, meer bepaald de architectuurhistorische waarde en de artistieke waarde:

Gedenkteken uit 1933, met duidelijke kenmerken van de art deco, naar ontwerp van kunstschilder Karel De Bondt uit de Leiestreek, die ook de toegangsdeur tot de (later gedynamiteerde) crypte van de IJzertoren ontworpen had. In het gedenkteken zitten heel wat symbolische elementen vevat, waaronder het gebruik van restanten van de Duitse stelling bij het Stampkot, het doelwit van de nachtelijke aanval waarbij beide broers en Fiévez om het leven kwamen. De twee grote kruisen raken elkaars armen en symboliseren de broederliefde tussen Frans en Edward Van Raemdonck.

- 6) Het 'Carrefour des Roses' wordt beschermd als monument omwille van de:

- historische waarde, meer bepaald de historische context en de militair-historische waarde:

Gedenksite ter herinnering aan de talrijke manschappen van de Franse 45<sup>ste</sup> en 87<sup>ste</sup> divisies, die hier in de omgeving vochten tijdens en na de gasaanval van 22 april 1915. Velen van hen waren uit Bretagne afkomstig. 'Carrefour des Roses' vormde het centrum van de Franse sector in 1915 en lag net achter de frontlijn tijdens de Tweede Slag bij Ieper.

- historische waarde, meer bepaald de architectuurhistorische waarde en de artistieke waarde, meer bepaald de artistiek-landschappelijke waarde:

Unieke Franse site die ingericht is met typische elementen uit Bretagne, namelijk een 16<sup>de</sup>-eeuws Bretoens calvariekruis uit Louargat en een dolmen en

menhirs uit het Bretoense Ville-Bellanger. Hoewel streekeigen plantgoed overheerst - met o.m. rozenstruiken, verwijzend naar de naam 'Carrefour des Roses' en winterlinde, als symbolische boom voor de vrede - wordt gepoogd om de link met het landschap van Bretagne te behouden, o.m. via Normandische appelbomen.

- 7) De geallieerde observatiepost met oorlogsbuit 'Kleine Berta' wordt beschermd als monument omwille van de:

- historische waarde, meer bepaald de historische context:

'Kleine Berta', zoals de Duitse mortier bovenop de geallieerde observatiepost genoemd wordt, getuigt van een behoefte tijdens de naoorlogse jaren om de overwinning op de vijand extra in de verf te zetten door oorlogsbuit triomfantelijk tentoon te stellen. Het tentoonstellen van een 'trofee op de vijand' werd van overheidswege georganiseerd.

- historische waarde, meer bepaald de militair-historische waarde en de industrieel-archeologische waarde:

Mooi bewaarde betonnen observatiepost van geallieerde, vermoedelijk Britse makelij. De constructie bestaat uit 2 verdiepingen en was vermoedelijk geconstrueerd in een bestaand bakstenen bouwwerk. In de bovenste etage is een breed kijkgat aan oostelijke zijde uitgespaard. Van hieruit hadden verkenneren een goed zicht over het kanaal Ieper-IJzer en de Duitse stellingen op de 'Pilckem Ridge', waardoor het mogelijk werd om gerichte instructies door te geven aan de artillerie.

- 8) De gedenksite 'Hill 60' met het gedenkteken voor 2 Franse verzetsstrijders wordt beschermd als monument omwille van de:

- historische waarde, meer bepaald de historische context en de militair-historische waarde:

Hill 60 is één van de felst bevochten plaatsen in de 'Ypres Salient', een plaats die tijdens de oorlog maar liefst zeven keer van bezetter wisselde. Behalve de zware gevechten en gasaanvallen is de site vooral berucht geworden omwille van de ondergrondse oorlogsvoering. Samen met de nabijgelegen 'Caterpillar' vormde Hill 60 het noordelijk sluitstuk van de grote Mijnslag van 7 juni 1917. De talloze gevechten, gasaanvallen en het dodelijke kat en muisspel in de ondergrond kostte het leven aan honderden Duitsers, Fransen en Britten, waarvan enkele tientallen hier wellicht nog steeds ergens begraven liggen.

- artistieke waarde, meer bepaald de artistiek-landschappelijke waarde:

De site heeft een hoge landschappelijke waarde, daar het gaat om een authentiek stuk oorlogslandschap, met talrijke obusputten, mijnkraters, (restanten van) bunkers en schuilplaatsen, loopgravenstructuren, ...Vanaf Hill 60 is bovendien een panoramisch kijk richting Ieper mogelijk.

- sociaal-culturele waarde:

Het pokdalige landschap van Hill 60 met talrijke oorlogsrestanten en -structuren fungeerde na de oorlog als platform voor enkele oorlogsgedenktekens, ter herinnering aan bepaalde militaire eenheden. De

site groeide voor veel oorlogsveteranen uit tot een belangrijke gedenksite, daar veel van hun kameraden er om het leven gekomen zijn. Af en toe werd het as van overleden oud-strijders op de site uitgestrooid. Bovendien is Hill 60 het graf geworden van enkele tientallen Fransen, Britten en Duitsers, die er wellicht nog steeds liggen.

- industrieel-archeologische waarde:

Op de site is een vrij unieke dubbele betonnen militaire constructie terug te vinden die in goede staat verkeert, namelijk een Duitse schuilplaats waarop Australische genietroepen een observatie- en mitrailleurspost plaatsten, eens Hill 60 in geallieerde handen gevallen was.

- 9) De Canadese gedenksite 'Hill 62' wordt beschermd als monument omwille van de:

- historische waarde, meer bepaald de historische context en de militair-historische waarde:

Gedenksite ter herinnering aan de rol van Canadese troepen en hun zware verliezen tijdens gevechten in 1916 bij Sint-Elooi en Hill 62/Mount Sorrel. Deze site is dankzij de na de oorlog aangelegde Canadalaan ('Maple Avenue') verbonden met andere waardevolle en reeds beschermde oorlogssites (Sanctuary Wood Cemetery, Museum Hill 62).

- artistieke waarde en de artistiek-landschappelijke waarde:

Indrukwekkende gedenksite, bestaande uit een sober gedenkteken op een heuvel, in een speciaal daartoe aangelegd park. Dit park is symmetrisch opgebouwd en o.m. met esdoorns beplant, de boom die symbool staat voor Canada. Vanaf de heuvel is een panoramische kijk op de omgeving mogelijk, die gestuurd wordt dankzij oriëntatiepijlen.

- 10) Demarcatiepaal nr. 4 (Lizerne) wordt beschermd als monument omwille van de:

- historische waarde, meer bepaald de historische context en de militair-historische waarde:

Eén van de 22 demarcatiepaaltjes die na de Eerste Wereldoorlog door de 'Touring Club de Belgique' werden opgericht. De demarcatiepaaltjes hebben een hoge militair-historische en historische contextwaarde, aangezien ze de verste Duitse opmars willen markeren. Demarcatiepaal nr. 4 op het gehucht Lizerne verwijst naar de Duitse verovering van dit gehucht tijdens de Tweede Slag bij Ieper, na de eerste grootschalige Duitse gasaanval van 22 april 1915.

De demarcatiepalen getuigen van een typisch tijdsklimaat van de eerste na-oorlogse jaren. Alleen al door de oorspronkelijke meertalige opschriften "Hier werd de overweldigere tot staan gebracht" werd de revanchegeest op de voormalige Duitse vijand stevig verwoord. Bij de meeste demarcatiepalen, waaronder nr. 4, werd dit opschrift tijdens de Tweede Wereldoorlog door de Duitse bezetter verwijderd. Op die manier getuigen deze gedenktekens eveneens van de bezettingsmentaliteit van de Tweede Wereldoorlog.

11) Demarcatiepaal nr. 6 (Boezinge) wordt beschermd als monument omwille van de:

- historische waarde, meer bepaald militair-historische waarde en historische context:

Eén van de 22 demarcatiepaaltjes die na de Eerste Wereldoorlog door de 'Touring Club de Belgique' werden opgericht. De demarcatiepaaltjes hebben een hoge militair-historische en historische contextwaarde, aangezien ze de verste Duitse opmars willen markeren langsheen de frontlijn tussen Nieuwpoort en de Vogezen (Frankrijk). Demarcatiepaal nr. 6 verwijst naar de verwoede gevechten en de Duitse poging tot inname van het dorp Boezinge tijdens de Tweede Slag bij Ieper, na de eerste grootschalige Duitse gasaanval van 22 april 1915.

De demarcatiepalen getuigen van een typisch tijdsclimaat van de eerste na-oorlogse jaren. Alleen al door de oorspronkelijke meertalige opschriften "Hier werd de overweldiger tot staan gebracht" werd de revanchegeest op de voormalige Duitse vijand stevig verwoord. Bij de meeste demarcatiepalen, waaronder nr. 6, werd dit opschrift tijdens de Tweede Wereldoorlog door de Duitse bezetter verwijderd. Op die manier getuigen deze gedenktekens eveneens van de bezettingsmentaliteit van de Tweede Wereldoorlog.

12) Demarcatiepaal nr. 16 (Kromme Elst) wordt beschermd als monument omwille van de:

- historische waarde, meer bepaald historische context en militair historische waarde:

Eén van de 22 demarcatiepaaltjes die na de Eerste Wereldoorlog door de 'Touring Club de Belgique' werden opgericht. De demarcatiepaaltjes hebben een hoge militair-historische en historische contextwaarde, aangezien ze de verste Duitse opmars willen markeren langsheen de frontlijn tussen Nieuwpoort en de Vogezen (Frankrijk). De locatie van demarcatiepaal nr. 16 verwijst naar de verste Duitse opmars tijdens hun Lente-Offensief in het voorjaar van 1918.

De demarcatiepalen getuigen van een typisch tijdsclimaat van de eerste na-oorlogse jaren. Alleen al door de oorspronkelijke meertalige opschriften "Hier werd de overweldiger tot staan gebracht" werd de revanchegeest op de voormalige Duitse vijand stevig verwoord. Bij de meeste demarcatiepalen, waaronder nr. 16, werd dit opschrift tijdens de Tweede Wereldoorlog door de Duitse bezetter verwijderd. Op die manier getuigen deze gedenktekens eveneens van de bezettingsmentaliteit van de Tweede Wereldoorlog.

13) Demarcatiepaal nr. 17 (Kanaal Ieper-Komen) wordt beschermd als monument omwille van de:

- historische waarde, meer bepaald historische context en militair historische waarde:

Eén van de 22 demarcatiepaaltjes die na de Eerste Wereldoorlog door de 'Touring Club de Belgique' werden opgericht. De demarcatiepaaltjes hebben een hoge militair-historische en historische contextwaarde, aangezien ze de verste Duitse opmars willen markeren langsheen de frontlijn tussen Nieuwpoort en de Vogezen (Frankrijk). Demarcatiepaal nr. 17 markeert de plaats tot waar de Duitsers geraakt waren tijdens hun Lente-Offensief (voorjaar 1918).



De demarcatiepalen getuigen van een typisch tijdsclimaat van de eerste na-oorlogse jaren. Alleen al door de oorspronkelijke meertalige opschriften "Hier werd de overweldiger tot staan gebracht" werd de revanchegeest op de voormalige Duitse vijand stevig verwoord. Bij de meeste demarcatiepalen, waaronder nr. 17, werd dit opschrift tijdens de Tweede Wereldoorlog door de Duitse bezetter verwijderd. Op die manier getuigen deze gedenktekens eveneens van de bezettingsmentaliteit van de Tweede Wereldoorlog.

14) Demarcatiepaal nr. 18 (Komenseweg) wordt beschermd als monument omwille van de:

- historische waarde, meer bepaald historische context en militair historische waarde:

Eén van de 22 demarcatiepaaltjes die na de Eerste Wereldoorlog door de 'Touring Club de Belgique' werden opgericht. De demarcatiepaaltjes hebben een hoge militair-historische en historische contextwaarde, aangezien ze de verste Duitse opmars willen markeren langsheen de frontlijn tussen Nieuwpoort en de Vogezes (Frankrijk). Demarcatiepaal nr. 18 markeert de plaats tot waar de Duitsers gevorderd waren tijdens hun Lente-Offensief (voorjaar 1918).

De demarcatiepalen getuigen van een typisch tijdsclimaat van de eerste na-oorlogse jaren. Alleen al door de oorspronkelijke meertalige opschriften "Hier werd de overweldiger tot staan gebracht" werd de revanchegeest op de voormalige Duitse vijand stevig verwoord. Bij de meeste demarcatiepalen, waaronder nr. 18, werd dit opschrift tijdens de Tweede Wereldoorlog door de Duitse bezetter verwijderd. Op die manier getuigen deze gedenktekens eveneens van de bezettingsmentaliteit van de Tweede Wereldoorlog.

15) Demarcatiepaal nr. 19 (Hellfire Corner) wordt beschermd als monument omwille van de:

- historische waarde, meer bepaald historische context en militair historische waarde:

Eén van de 22 demarcatiepaaltjes die na de Eerste Wereldoorlog door de 'Touring Club de Belgique' werden opgericht. De demarcatiepaaltjes hebben een hoge militair-historische en historische contextwaarde, aangezien ze de verste Duitse opmars willen markeren langsheen de frontlijn tussen Nieuwpoort en de Vogezes (Frankrijk). Demarcatiepaal nr. 19 is bij 'Hellfire Corner' geplaatst, omdat de Duitsers tijdens hun Lente-Offensief (voorjaar 1918) tot aan dit kruispunt geraakten, op nauwelijks 2 kilometer van het stadscentrum van Ieper verwijderd.

De demarcatiepalen getuigen van een typisch tijdsclimaat van de eerste na-oorlogse jaren. Alleen al door de oorspronkelijke meertalige opschriften "Hier werd de overweldiger tot staan gebracht" werd de revanchegeest op de voormalige Duitse vijand stevig verwoord. Bij de meeste demarcatiepalen, waaronder nr. 19, werd dit opschrift tijdens de Tweede Wereldoorlog door de Duitse bezetter verwijderd. Op die manier getuigen deze gedenktekens eveneens van de bezettingsmentaliteit van de Tweede Wereldoorlog.

16) Demarcatiepaal nr. 20 (Zonnebeekseweg) wordt beschermd als monument omwille van de:

- historische waarde, meer bepaald historische context en militair historische waarde:

Eén van de 22 demarcatiepaaltjes die na de Eerste Wereldoorlog door de 'Touring Club de Belgique' werden opgericht. De demarcatiepaaltjes hebben een hoge militair-historische en historische contextwaarde, aangezien ze de verste Duitse opmars willen markeren langsheen de frontlijn tussen Nieuwpoort en de Vogezen (Frankrijk). Demarcatiepaal nr. 20 markeert de plaats langsheen de Zonnebeekseweg tot waar Duitse eenheden vorderden tijdens hun Lente-Offensief in het voorjaar 1918.

De demarcatiepalen getuigen van een typisch tijdsclimaat van de eerste na-oorlogse jaren. Alleen al door de oorspronkelijke meertalige opschriften "Hier werd de overweldiger tot staan gebracht" werd de revanchegeest op de voormalige Duitse vijand stevig verwoord. Bij de meeste demarcatiepalen, waaronder nr. 20, werd dit opschrift tijdens de Tweede Wereldoorlog door de Duitse bezetter verwijderd. Op die manier getuigen deze gedenktekens eveneens van de bezettingsmentaliteit van de Tweede Wereldoorlog.

17) Demarcatiepaal nr. 22 (Pilkemseweg) wordt beschermd als monument omwille van de:

- historische waarde, meer bepaald historische context en militair historische waarde:

Eén van de 22 demarcatiepaaltjes die na de Eerste Wereldoorlog door de 'Touring Club de Belgique' werden opgericht. De demarcatiepaaltjes hebben een hoge militair-historische en historische contextwaarde, aangezien ze de verste Duitse opmars willen markeren langsheen de frontlijn tussen Nieuwpoort en de Vogezen (Frankrijk). Demarcatiepaal nr. 22 markeert de plaats langsheen de Pilkemseweg tot waar de Duitsers vorderden tijdens de Tweede Slag bij Ieper.

De demarcatiepalen getuigen van een typisch tijdsclimaat van de eerste na-oorlogse jaren. Alleen al door de oorspronkelijke meertalige opschriften "Hier werd de overweldiger tot staan gebracht" werd de revanchegeest op de voormalige Duitse vijand stevig verwoord. Bij de meeste demarcatiepalen, waaronder nr. 22, werd dit opschrift tijdens de Tweede Wereldoorlog door de Duitse bezetter verwijderd. Op die manier getuigen deze gedenktekens eveneens van de bezettingsmentaliteit van de Tweede Wereldoorlog.

**Art. 3.** Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

- A. De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994 en 22 augustus 2006).

Brussel,

**0 1 SEP. 2008**

Viceminister-president van de Vlaamse Regering en  
Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening



Dirk VAN MECHELEN